

08
Jusuf Ćosović

Pošiljatelj:

Tarik Zečić

Poslano:

četvrtak, 6. svibnja 2021. 13:10

Prima:

Jusuf Ćosović

Predmet:

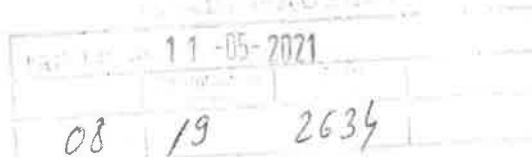
FW: Dokumentacija za Spomenik Ženi Sarajeva - OGBiH - inicijativa pokojnog gospodina Divjak Jovana

Privici:

Idejni projekat Spomenika Zeni Sarajeva.pdf; komisija za ocuvanje spomenika - odluka - stari grad - gradsko vijeće.pdf; Lokacija Spomenika - mapa.pdf; Opis i zahtjevi - skulptura Zena Sarajeva.pdf; Prepiska OGBiH - Federalno ministarstvo prostornog uredjenja.doc; Prilog 1.- Spisak osoba koje su podrzale Spomenik.pdf; Prilog 2.- Obrazlozenje - Spomenik Zeni Sarajeva.pdf

Bosna i Hercegovina - Federacija Bosne i Hercegovine

Kontakt podaci

Molim protokolisati

From: Erna Čolić <erna.colic@sarajevo.ba>

Sent: 06 May 2021 12:41

To: Tarik Zečić <tarik.zecic@sarajevo.ba>

Subject: Prosljedi: Dokumentacija za Spomenik Ženi Sarajeva - OGBiH - inicijativa pokojnog gospodina Divjak Jovana

Poslano iz programa Pošta za Windows 10

Šalje: Mersiha Turudija

Poslano: četvrtak, 6. maj 2021. 12:20

Primalac: Erna Čolić

Predmet: Dokumentacija za Spomenik Ženi Sarajeva - OGBiH - inicijativa pokojnog gospodina Divjak Jovana

Draga Erna, šaljem ti ponovno mail. Molim Te ignoriši prošli.

Shodno dogovoru, u prilogu šaljem dokumentaciju za Spomenik Ženi Sarajeva, koji je ideja i inicijativa pokojnog gospodina Divjaka.

Molim Te da budemo u toku sa dešavanjima u realizaciji ove inicijative.

Lp

Mersiha Turudija, Project Manager

UDRUŽENJE OBRAZOVANJE GRADI BOŠNNU I HERCEGOVINU
OSNOVANO 1994

ASSOCIATION EDUCATION BUILDS BOSNIA & HERZEGOVINA
ESTABLISHED 1994

Udruženje "Obrazovanje gradi BiH/Association "Education builds Bosnia and Herzegovina"
Dobojska 4, 71 000 Sarajevo, BiH
Tel/fax: 387 33 710 580, 387 33 710 581
ogbh@bih.net.ba, www.ogbh.com.ba

Dobitnici smo Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva 2016., a nosioci smo i Nagrade Sloboda Međunarodnog centra za mir, Plakete Ministarstva obrazovanja i nauke FBiH, Zlatne plakete Općine Novo Sarajevo, Plakete Vijeća Kongresa Bošnjačkih intelektualaca, Zahvalnice Univerziteta u Sarajevu, kao i nagrade BH telekoma za ponosne partnerne, te preko 70 zahvalnica partnerskih organizacija i škola.

**Predmet: Idejni projekat skulptorskog rješenja
„Spomenik Ženi Sarajeva“**

Podizanjem „Spomenika Ženi Sarajeva“ bi se na dostojanstven način izrazilo poštovanje doprinosu mnogobrojnih anonimnih žena opstanku i odbrani Grada, tokom opsade devedesetih godina prošlog vijeka, svih njegovih vrijednosti i života uopšte.

Idejno rješenje podrazumjeva prostornu organizaciju i uređenje svih elemenata spomenika:

- Skulpturalni dio spomenika - figura žene na postamentu,
- Arhitektonsko – urbanističko uređenje uz poštovanje glavnih pravaca kretanja i vizura,
- Uklapanje postojećeg spomenika.

- Skulpturalni dio spomenika – narativni opis:

Figura žene na postamentu, isklesane u svjetlom kamenu, uzdiže se iz kubične masivne baze na čije četri strane su u obliku nadrealne kompozicije isklesani prepoznatljivi motivi arhitekture starog i novog dijela grada Sarajeva: zgrade, mostovi, česme, groblja itd. i to tako da je reljef pri dnu same skulpture najdublji, negdje i do 20cm i spušta se u formu plitkog crteža, odnosno stapa u žensku figuru negdje na visini od 1,5m.

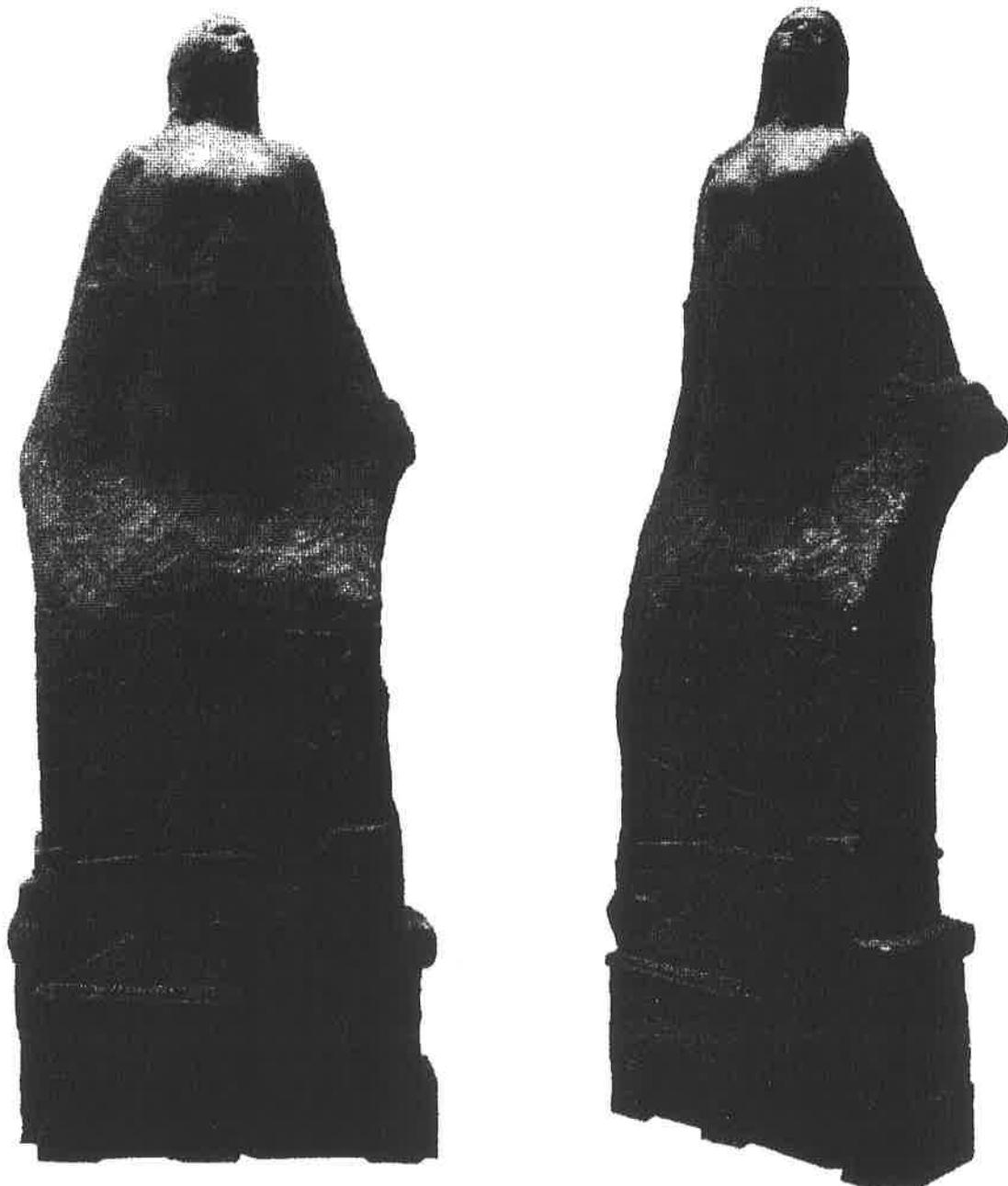
Ženska figura stoji vertikalno blago izvijena unatrag sa ispruženim rukama, otvorenih dlanova prema naprijed, koje zatežu kubičnu formu reljefne baze spomenika, transformirajući je u blago naglašenu formu ženske figure odjevene u dugačku haljinu.

Idea je bila da se na prvi pogled može steći uvid u osnovnu ideju spomenika koji odražava snagu, hrabrost, strpljivost, nježnost, majčinstvo, umješnost, upornost, požrtvovanost, toplinu, svestranost, energičnost, vanjsku i unutrašnju ljepotu, prkos i ponos sarajevske žene, koja je uništavala svaki mrak, svako zlo ukazujući na neraskidivu vezu žene i grada.

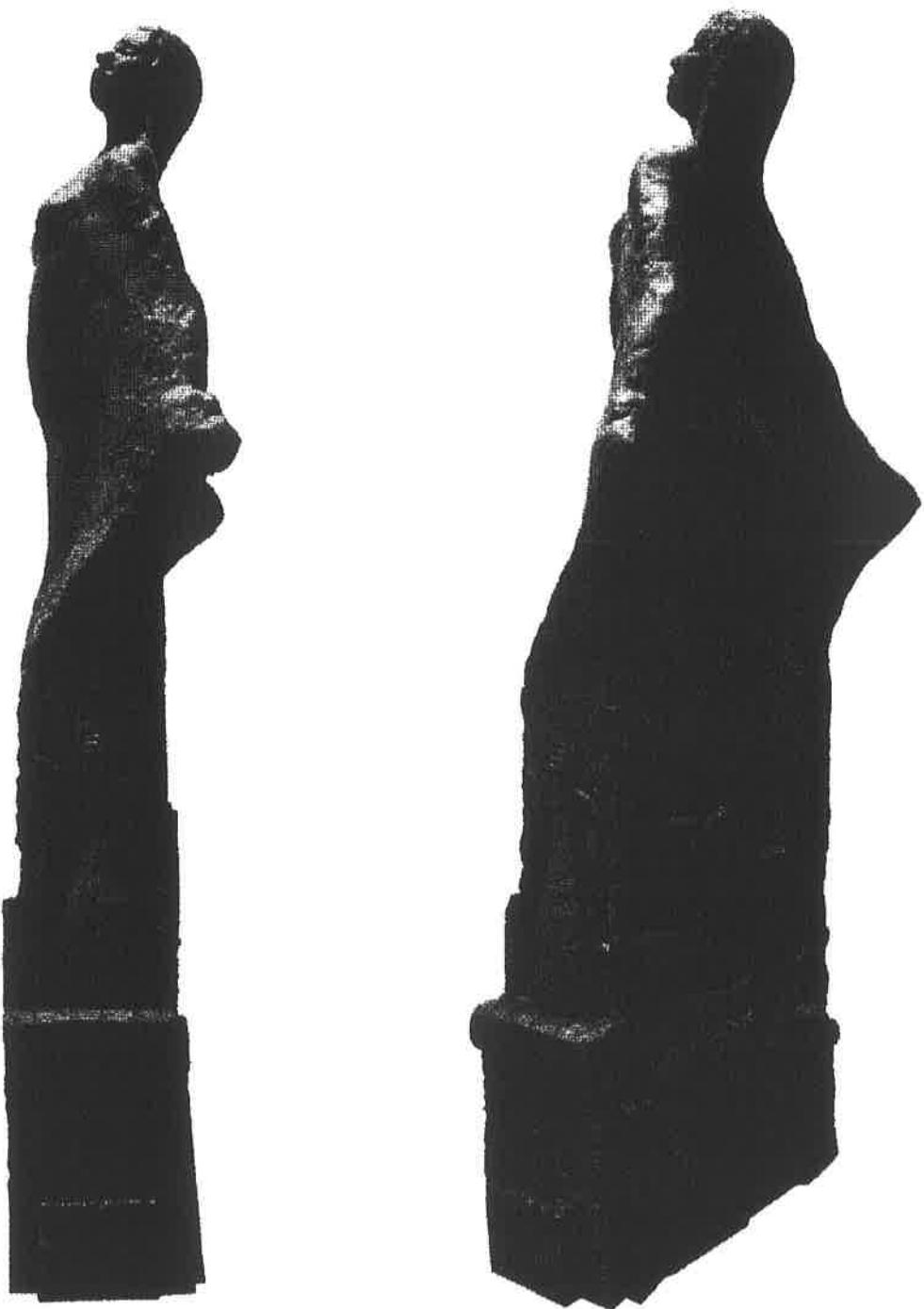
Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

Postoji mogućnost ako to uslovi na terenu dozvoljavaju, da se u donjem dijelu spomenika na kubičnoj bazi sa lijeve strane, na mjestu gdje je isklesana kamena česma uvede tekuća voda, tako da ta mala česma dobije funkciju prave česme, a sam spomenik dobije jednu dimenziju više, u simboličnom smislu - voda kao metafora života i praktičnom smislu da se žedni prolaznici mogu napiti svježe vode.

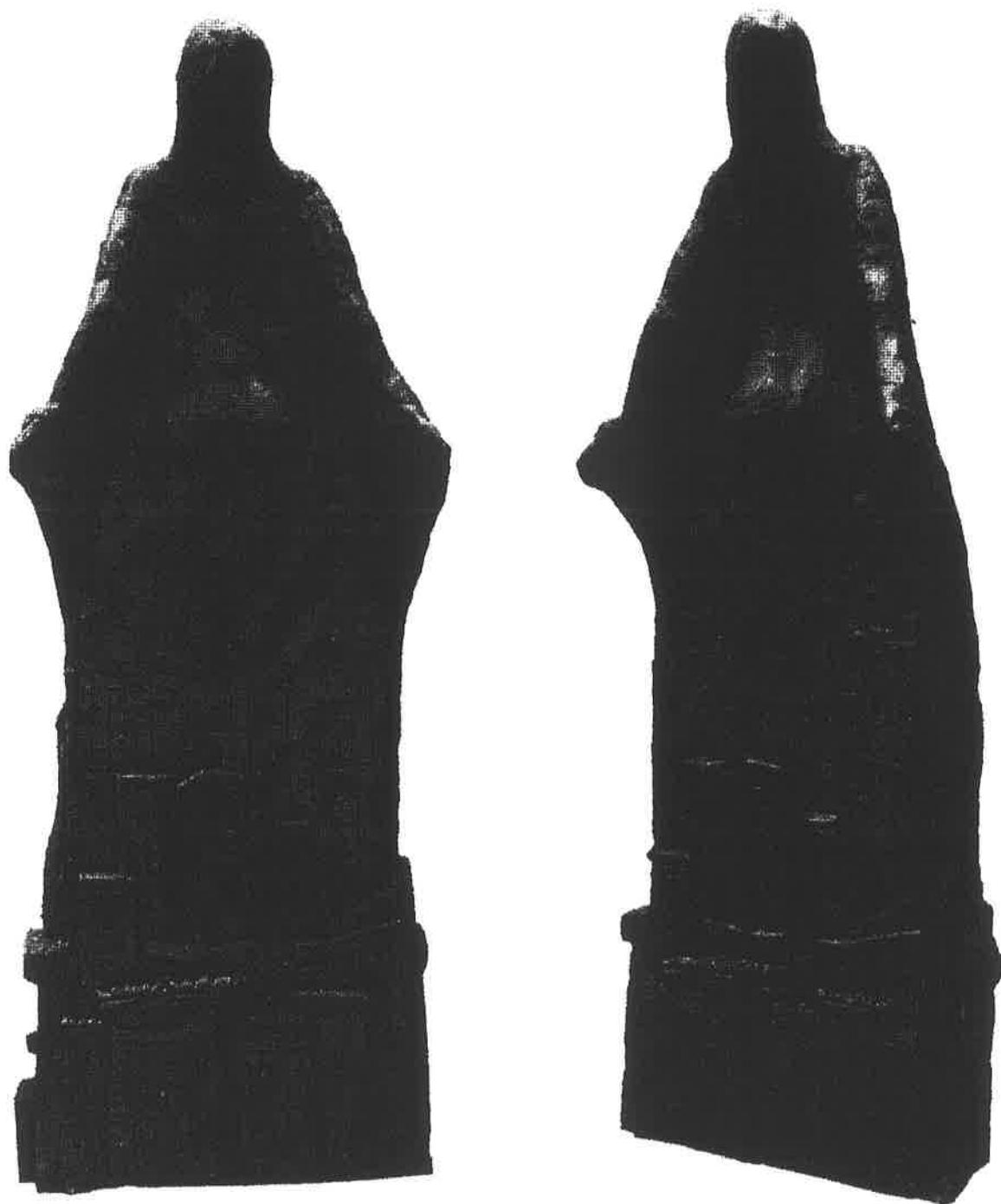
Za potrebe projekta je urađena gipsana skica spomenika u odnosu 1:10. Na fotografijama koje slijede je prikaz skice iz osam uglova:

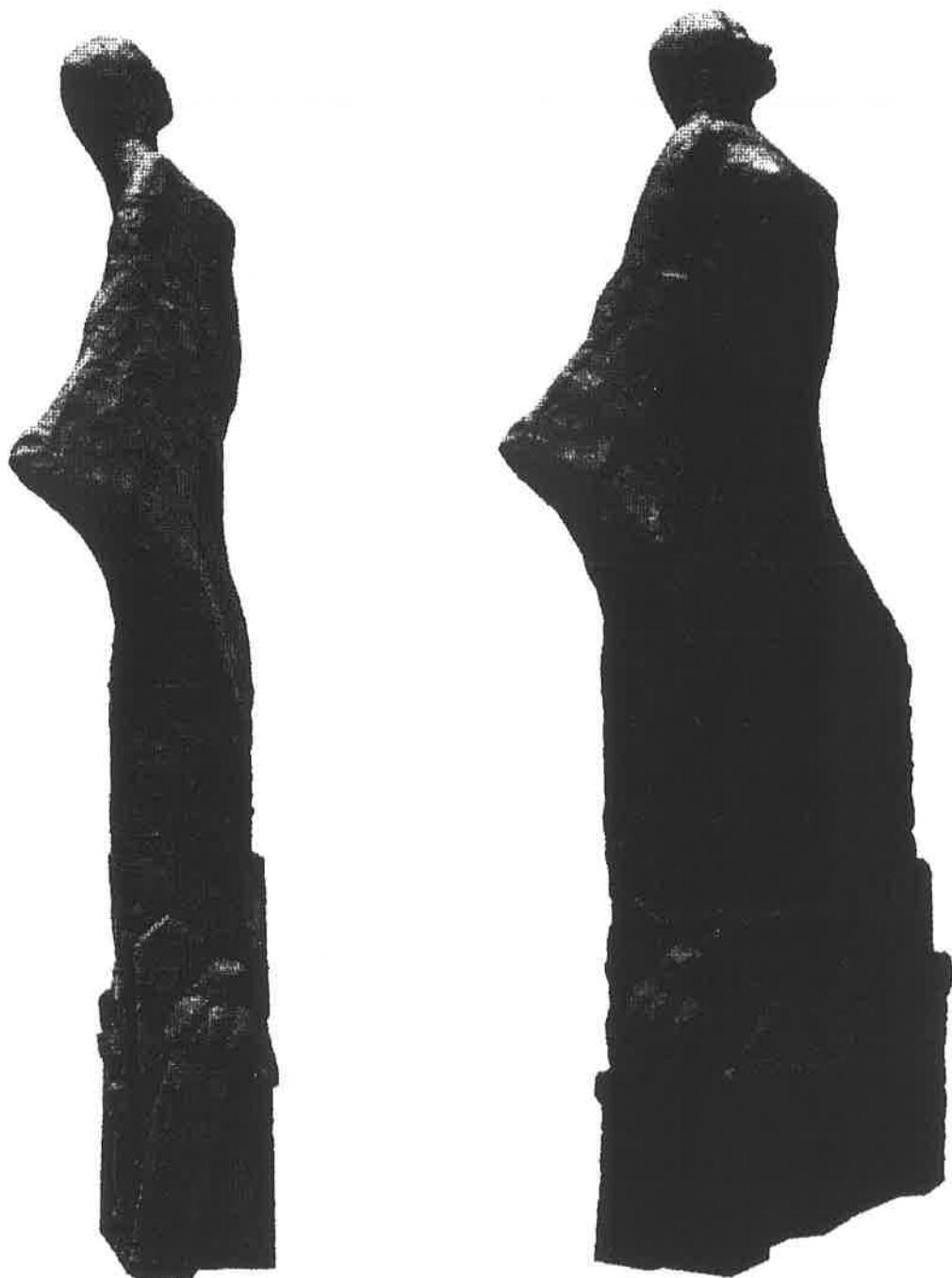
Idejni projekt skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

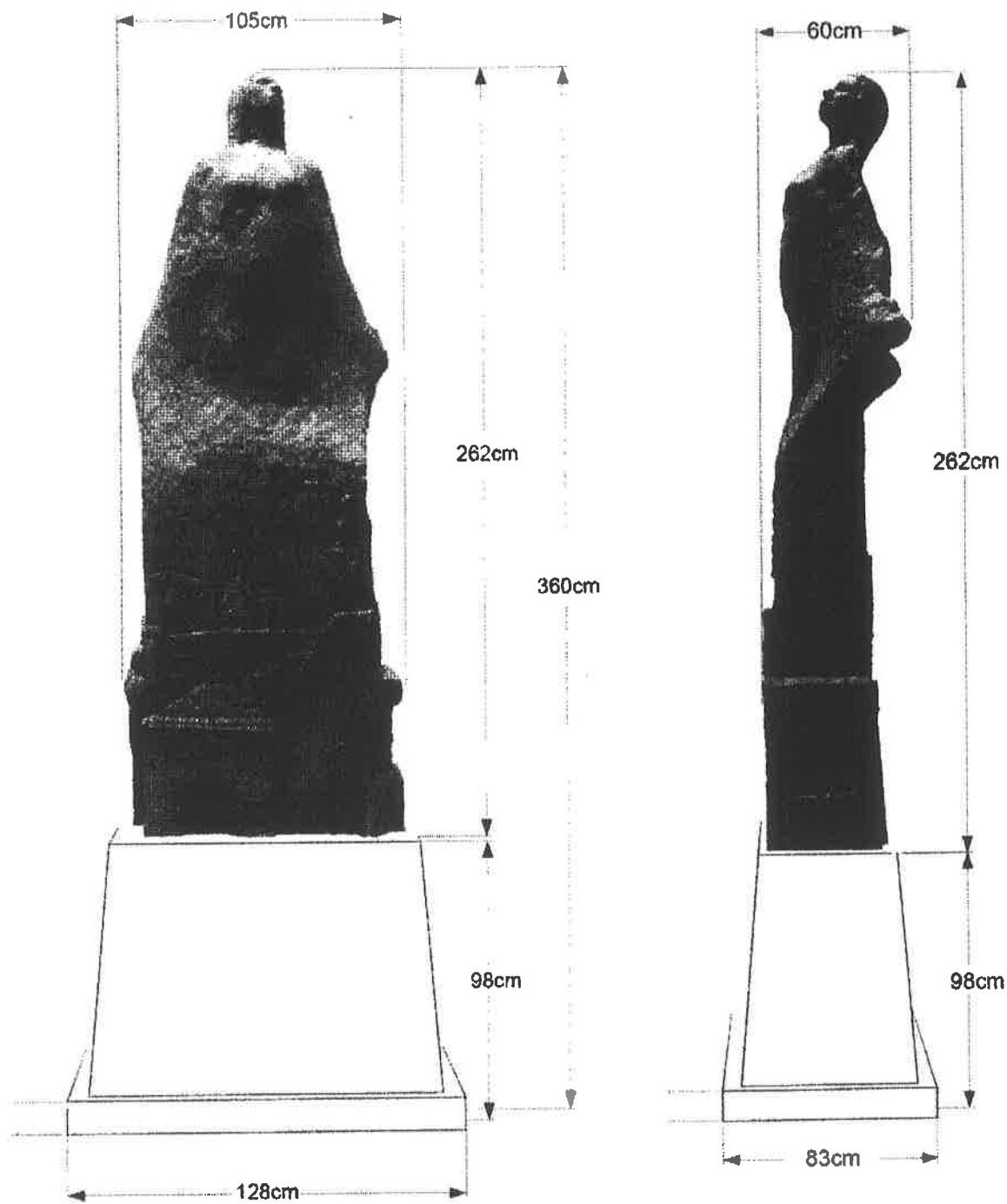

Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

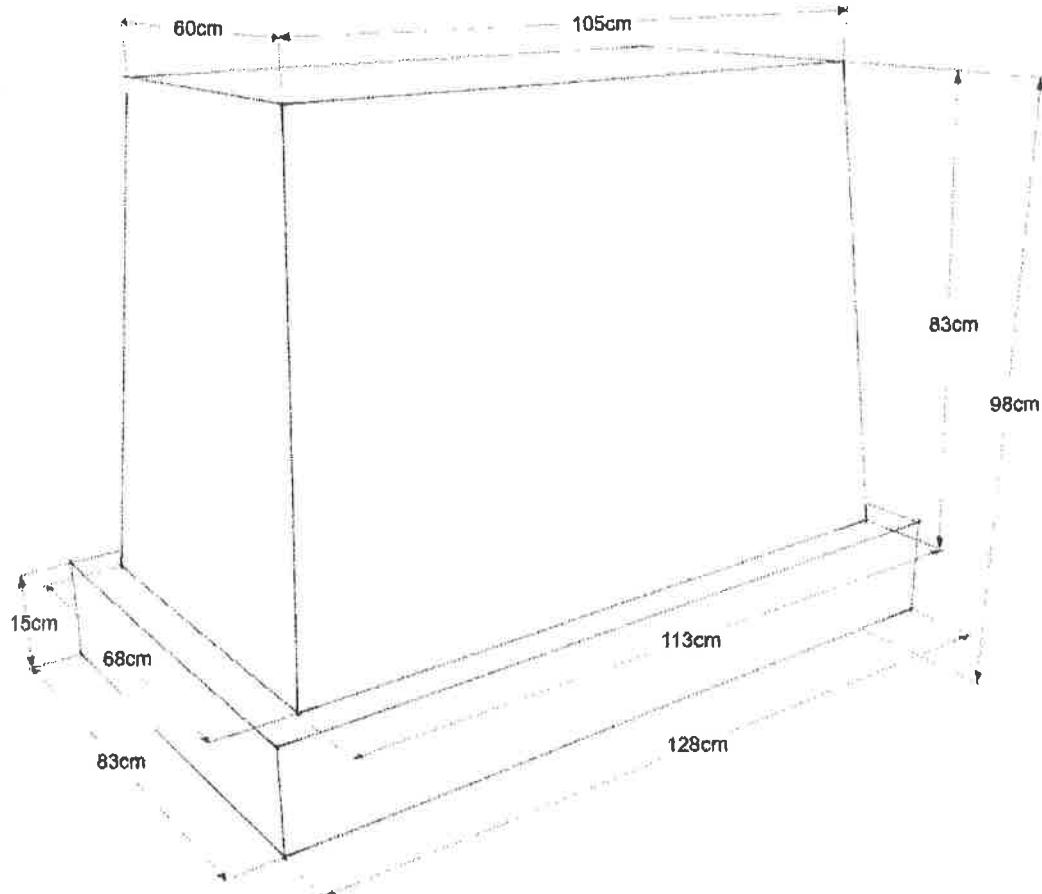
Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

Ukupna visina skulpture sa postamentom bi bila 360cm, visina same skulpture bez postamenta bi bila 262cm, visina postamenta 98cm. Skulptura i postament bi bili urađeni u svijetлом камену, Hreši¹.

Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

Dimenzije kamenog postamenta

Hreša je prirodi kamen izrazite ljepote, porijeklom sa bosanskih brda nadomak Sarajeva. Stručnjaci ga karakterišu kao vrstu kamen na granici između mermara i travertina, što je jedna od specifičnosti domaće Hreše. Godinama nakon ugradnje postaje svijetlij, a specifične šare u vidu žila tamnije, što njegov izgled čini veoma posebnim, prirodnim, antiknim... Ovaj kamen je poseban i zbog klimatske zone u kojoj se nalazi, gdje su temperature zimi i do -30°C a ljeti +40°C, što daje garantiju samoj postojanosti kamena i njegovoj otpornosti na velike temperaturne promjene.

Krečnjačka breča srednjetrijaske starosti sa područja sela Hreša je bila glavni materijal od kojeg su građeni objekti u Sarajevu od kraja petnaestog, pa sve do sredine dvadesetog vijeka, kada primat preuzimaju novi, jeftiniji materijali. Veliki broj javnih i privatnih objekata je u doba turske i austro-ugarske vladavine Sarajevom građen ovim kamenom. Kamenolom ovog kamena, koji se na tržištu nalazi pod komercijalnim nazivom "Hreša" je u općini Istočni Stari Grad.

Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

- **Arhitektonsko – urbanističko uređenje uz poštovanje glavnih pravaca kretanja i vizura:**

Stepen atraktivnosti, prepoznatljivosti i estetike spomenika pored skulpturalnog rješenja, povećalo bi se i ozelenjivanjem, adekvatnim usmjerenim osvjetljenjem sa fokusom na spomenik, parkovskim uređenjem oko skulpturalnog dijela spomenika i dodavanjem tekuće vode u formi predviđenog reljefnog motiva česme u bazi same figure, kao simbola života, čišćenja, osvježenja i obnovljenja.

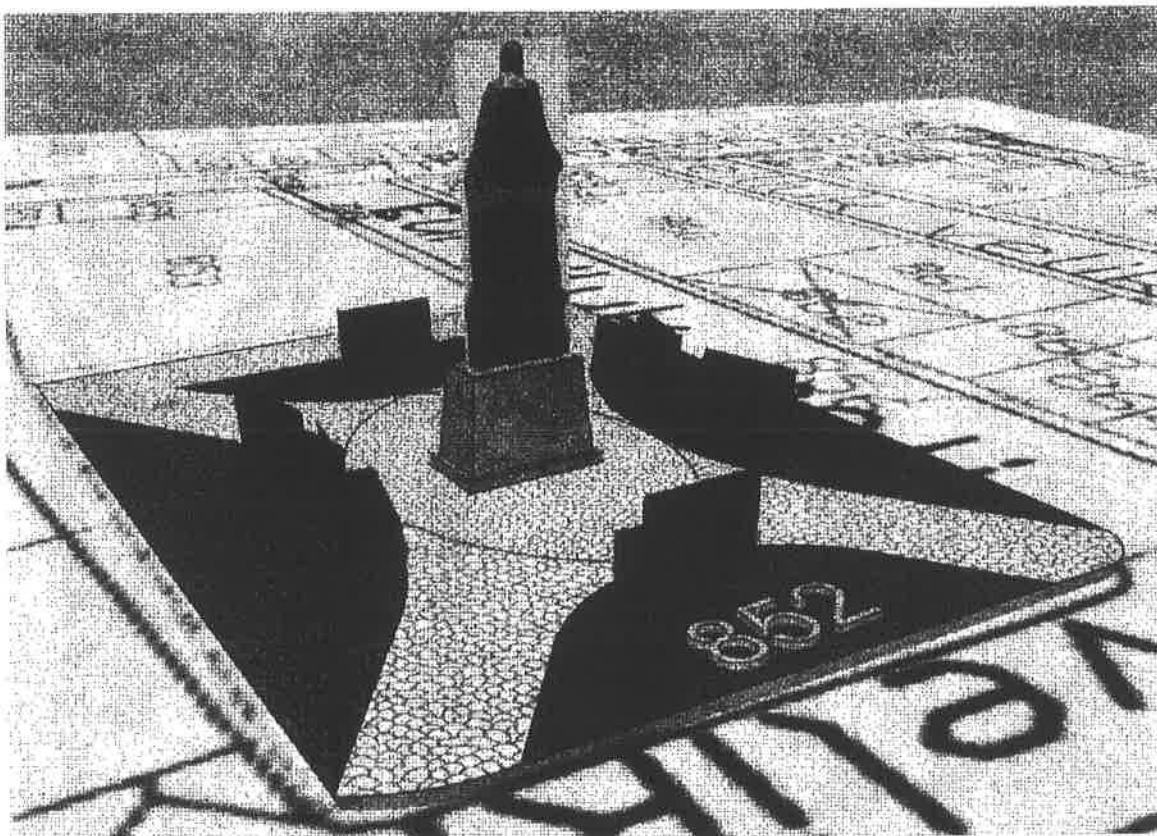

Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

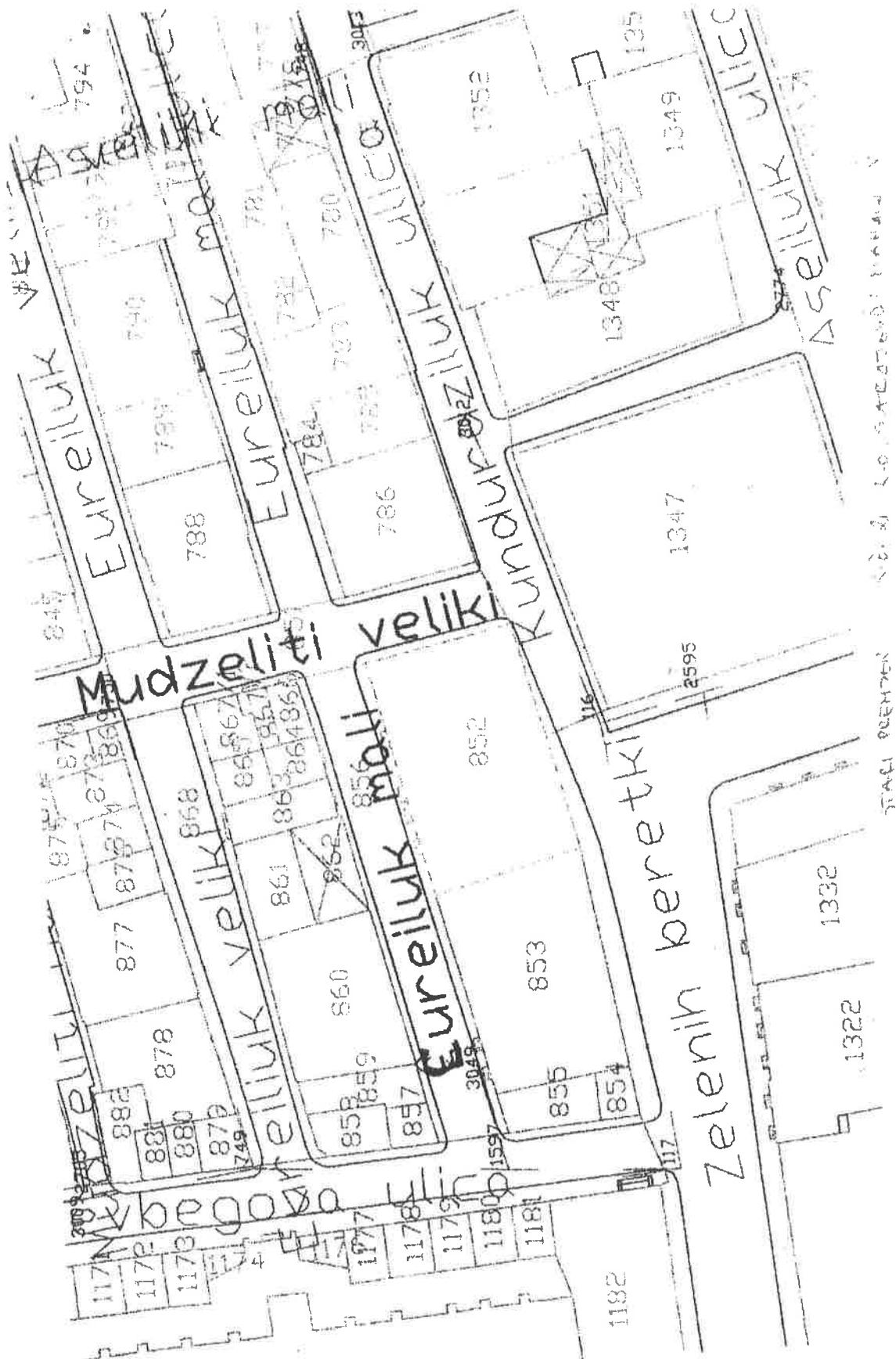
- Uklapanje postojećeg spomenika.

Uz poštovanje glavnih pravaca kretanja kroz analizu i preispitivanje odnosa prema postojećim sadržajima osmislio bi se prostor koji daje osjećaj plijeteta prolaskom kroz spomenički prostor.

Primjer prijedloga uređenja spomeničkog prostora na predmetnoj lokaciji k.č.2, k.o. Sarajevo mahala XI (stari premjer) na uglovniči ulica Zelenih Beretki, Mudželeti veliki i Čurčiluk mali, koja se nalazi u okviru Historijskog gradskog područja – Sarajevske čaršije.

Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

k.č. 2, k.o. Sarajevo mahala XI (stari premjer)

Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

- Izrada skulpture i postamenta „Spomenika Ženi Sarajeva“ – Metodi, plan i dinamika rada

1. Priprema za izradu kamene skulpture i postamenta – izrada modela 1:2

Za ovu fazu je potrebno u glini izraditi studiju odnosno umanjen model u mjerilu 1:2 koji zatim treba prevesti u čvrsti materijal kao što je gips. Na modelu ovih dimenzija mogu se studiozno i precizno razraditi svi elementi skulpture i pravilno smjestiti u kompoziciju. Ovaj model je neophodna za kasniju orijentaciju prilikom klesanja skulpture u kamenu u stvarnim dimenzijama.

2. Priprema za izradu kamene skulpture i postamenta – nabavka kamena i organizovanje mesta rada

Ova faza je iznimno bitna, treba se pažljivo izabrati čist i kvalitetan kameni blok u zadatim dimenzijama koji nema žila i ostalih nepravilnosti. Svi ovi parametri utiču na kvalitet skulpture a samim time i njenu dogovječnost. Kameni blok treba pažljivo transportovati do mesta na kojem će se klesati skulptura - radioničkog prostora koji posjeduje sve elementarne uslove kao što su natkriveni radni prostor, tekuća voda, struja, svjetlo, lak pristup kranu i viljuškaru adekvatne nosivosti itd.

3. Izrada skulpture i postamenta

Ova faza je najbitnija izhtjeva optimalne radne uslove koji su ranije navedeni. Skulptura se radi studiozno i polako, naročito u završnoj fazi. Upotrebljavaju se klasični ručni i električni alati za obradu kamena. U ovoj fazi za izradu skulpture po predočenoj skici i u zadatim dimenzijama je potreban period od 6 radnih mjeseci.

4. Montaža skulpture i postamenta na predviđenoj lokaciji

Dimenzije bloka kamena „Hreša“ iz kojeg bi se izradila skulptura, bez postamenta iznosi 105x60x262cm što je $3,64m^3$.

Težina kamenog bloka za skulpturu bez postamenta iznosi 4470kg. Težina postamenta od istovrsnog kamena u predočenim dimenzijama iznosi 2030kg. Ukupna težina skulpture i postamenta bi bila 6500kg ili 6,5 tona vertikalnog pritiska na površinu od približno $1m^2$.

Za ovakav teret na lokaciji planiranog postavljanja skulpture treba izliti ozbiljan betonski temelj koji treba biti proračunat od strane stručnih lica i izvedena pod nadzorom istih.

Na osušeni i pripremljeni temelj se montira postament na koji se uz pomoć čeličnih ankera i specijalnih ljepljiva učvršćuje skulptura.

Nakon postavljanja postamenta i skulpture ide faza postavljanja kamenog pločnika - pješačkih staza u formi kaldrme oko spomenika.

Na kraju slijedi formiranje zelenih površina i postavljanje klupa i rasvjete.

Idejni projekat skulptorskog rješenja „Spomenik Ženi Sarajeva“

Kao što je već ranije napomenuto, u idejnom rješenju je ostavljena mogućnost da se na mjestu u bazi skulpture gdje je isklesana kamera česma, sprovede tekuća voda. U fazi prije postavljanja postamenta i skulpture treba ugraditi cijevi za dotok vode a u samom postamentu i dnu skulpture izbušiti rupe odnosno ostaviti prostor za cijevi i česmu.

Slobodna procjena ukupnih troškova koji podrazumjevaju:

- pripremne radove na izradi gipsanog model u odnosu 1:2 (oko 5% od ukupne cijene),
- iznajmljivanje adekvatnog radnog prostora i opreme u trajanju 6 mjeseci (oko 15% od ukupne cijene),
- nabavku kvalitetnog kamena i transport istog do radionice (oko 20 od ukupne cijene),
- Klesanje skulpture i izrada postamenta (oko 50% od ukupne cijene),
- Transport i montažu postamenta i skulpture na predviđeno mjesto postavke (oko 5% od ukupne cijene),
- Autorski honorari za izradu idejnog projekta (oko 5% od ukupne cijene),

iznosi oko 100.000,00KM (sto hiljada konvertibilnih maraka).

Napomena: U cijenu nisu ukalkulisani troškovi izvedbe arhitektonskog urbanističkog uređenja predviđenih ovim idejnim projektom, u užem okruženju spomenika, što podrazumjeva: Izradu betonskog temelja za skulpturu, instaliranje svjetla, popločavanje pješačke zone, instaliranje rasvjete, ugradnju instalacija za tekuću vodu, ozelenjavanje površine paraka, postavljanje klupa i drugog parkovskog inventara i slično.

U izradi i razradi svih segmenata ovog idejnog projekta je učestvovao tročlani tim Magistara kiparstva:

- Elma Alić Šobot
- Darko Šobot
- Samir Sućeska

Ako dođe do realizacije „Spomenik Ženi Sarajeva“ po ovom idejnom projektu, Svi navedeni članovi tima će učestrovati i u realizaciji svih faza skulptorskog dijela projekta.

Broj: 07.3-35.8-5/15-172
Sarajevo, 01.12.2015. godine

Udruženje obrazovanje gradi Bosnu i Hercegovinu
N/r Jovan Divjak, izvršni direktor
Dobojska 4, Sarajevo

Predmet: Podizanje spomenika (skulpture) "Ženi Sarajeva" na području historijskog gradskog područja Sarajevske čaršije

Na osnovu zahtjeva NVO „Udruženje obrazovanje gradi Bosnu i Hercegovinu“ broj 2-91/15 od 10.09.2015. godine za davanje saglasnosti za izradu spomenika „Ženi Sarajeva“ u Općini Stari Grad u Sarajevu, te nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju, Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH je na svojoj 66. sjednici održanoj od 4. do 6. novembra 2015. godine u Sarajevu, donijela zaključak da **podržava podizanje spomenika (skulpture) ženi Sarajeva na predmetnoj lokaciji**, odnosno k.č. 2, k.o. Sarajevo mahala XI (stari premjer) koja se nalazi u okviru Historijskog gradskog područja – Sarajevske čaršije koja je proglašena nacionalnim spomenikom od strane Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika na sjednici održanoj od 01. do 03. aprila 2014. godine u Sarajevu.

Na nacionalni spomenik se primjenjuju mjere zaštite utvrđene Zakonom o sprovodenju odluka Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljene prema Aneksu 8 Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/02, 27/02, 6/04 i 51/07).

S obzirom na ovu činjenicu, kao i na mjere zaštite koje su predviđene predmetnom odlukom i gdje su:

- Dopušteni isključivo radovi, konzervacije, restauracije i prezentacije spomenika a radovi interpolacije, dogradnje ili nadogradnje mogu biti odobreno samo izuzetno ako su predviđeni Regulacionim planom i nisu u suprotnosti sa posebnim mjerama zaštite propisanim ovom odlukom.
- Nije dopuštena izgradnja novih objekata ni infrastrukture, dogradnja i nadogradnja postojećih objekata, promjene na objektima u smislu broja i vrste otvora, visine, materijala, boje i sl, kao ni legalizacija izvedenih zahvata koji nisu predviđeni Regulacionim planom Sarajevske čaršije iz 1975.godine.
- Sve intervencije, uključujući izgradnju novih objekata, dogradnju, nadzidivanje i ostale građevinske zahvate privremenog ili trajnog karaktera koji su izvedeni u nesuglasju sa odredbama Regulacionog plana, bez obzira da li je za njihovo odobravanje vođen upravni postupak ili nije, bit će podvrgnuti mjerama otklanjanja ili ublažavanja negativnog utjecaja na autentičnost nacionalnog spomenika, koje će biti utvrđene posebni elaboratom.
- Mjere zaštite se odnose na sve elemente graditeljske cjeline, uključujući objekte, otvorene površine – javne i privatne, mobilijar, vizuelne komunikacije (reklame, putokaze, informacione panoe, i dr.), rasvjetu,

hortikulturna rješenja i sl., a primjena istih će se vršiti u skladu sa detaljnim provedbenim planom navedenog područja;

a kako bi Komisija mogla dati konačno mišljenje i eventualnu saglasnost potrebno je dostaviti idejni projekat koji će biti urađen na osnovu projektnog zadatka koji će definisati položaj spomenika, njegovu visinu u odnosu na okolne objekte i ambijent, te materijalizaciju.

U cilju dobijanja što kvalitetnijeg rješenja, kao i činjenice da se sarajevska čaršija nalazi na Tentativnoj listi UNESCO-a, Komisija predlaže raspisivanje međunarodnog konkursa.

Dostaviti:

- Naslovu;
- a/a;

Služba za komunalne poslove
Broj: 09-05-2267-2/15
Sarajevo, 03.08.2015. godine

UDRUŽENJE "OBRAZOVANJE GRADI BOSNU I HERCEGOVINU"
Dobojska broj 7
Sarajevo

N/r Jovan Divjak, izvršni direktor

Predmet: Zahtjev za upotpunu Inicijative za podizanje spomenika Ženi Sarajeva

Poštovani,

Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva je, na sjednici održanoj 09.07.2015. godine, ocijenila da je Inicijativa za podizanje spomenika Ženi Sarajeva od značaja za Grad Sarajevo.

Potrebno je da, shodno članu 6. stav (4) Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 12/11) Inicijativu dopunite sljedećim elementima:

- idejnim rješenjem spomenika;
- precizno određenom mikrolokacijom, i
- podacima o načinu finansiranja podizanja spomenika.

Dopunu ste dužni izvršiti u roku od 60 dana od dana prijema ovog zahtjeva, osim ako idejno rješenje ne podrazumijeva provođenje konkursne procedure o čemu ste nas dužni obavijestiti.

S poštovanjem,

Ul. Hamdije Kreševljakovića 3, 71000 Sarajevo, BOSNA I HERCEGOVINA
Tel. ++387 33 - 208 340; 44 30 50, Fax: ++387 33 - 208 341;

www.sarajevo.ba

e-mail: grad@sarajevo.ba

Služba za urbanizam

Broj: 05-23-12-73/15

Datum: 24.08.2015.

UDRUŽENJE OBRAZOVANJE GRADI
BOSNU I HERCEGOVINU
Ulica Dobojska broj 4
n/r Izvršnog direktora Jovana Divjaka

PREDMET: Odgovor na dopis

U vezi vašeg dopisa broj 2-81/15 od 18.08.2015. godine- "Inicijativa za izgradnju spomenika ženi Sarajeva" izjašnjavamo se kako slijedi :

Općina Stari Grad Sarajevo podržava inicijativu za izgradnju "Spomenika ženi Sarajeva". Cijenimo da bi adekvatna lokacija za spomenik ovakvog značaja bila na lokalitetu Baščaršija, te shodno tome predlažemo lokaciju na k.č. 2 k.o. Sarajevo, Mahala XI (starog premjera), odnosno na uglovnici ulica Zelenih beretki, Mudželeti veliki i Čurčiluk mali.

U Sl.glasniku BiH broj 42/14 Historijski gradsko područje- Sarajevska čaršija proglašena je nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

Na nacionalne spomenike primjenjuju se mjere zaštite utvrđene Zakonom o provođenju odluka Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljene prema Aneksu 8. Općeg ovjekvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini ("Službene novine Federacije BiH" br. 2/02, 27/07, 6/04, 51/07) i isti su u nadležnosti Vlade F BiH.

S poštovanjem

-Prilog: Prijedlog lokacije

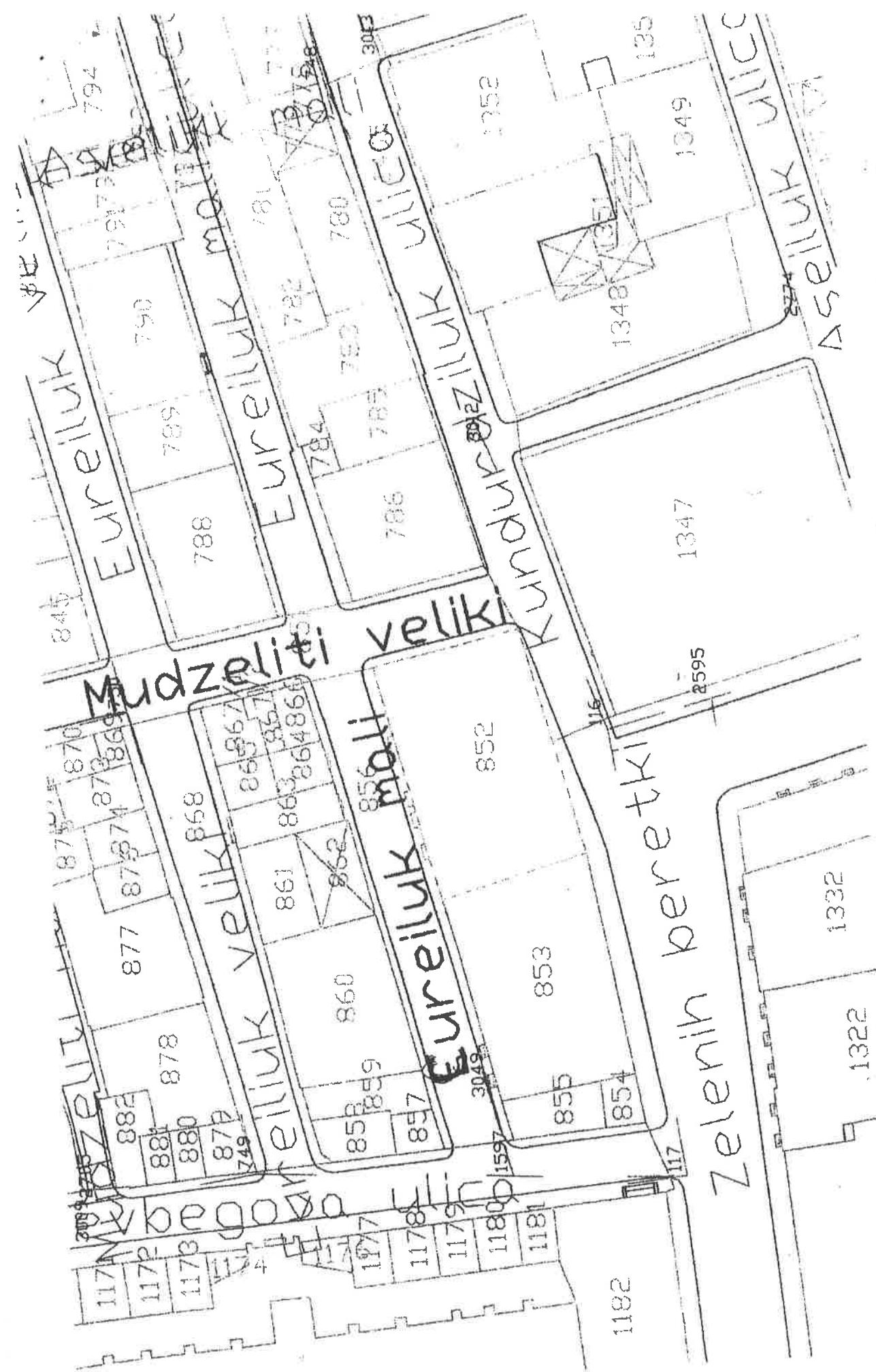
Dostavljeno:

- Naslovu
- Evidencija
- a/a

4-6, 2. kv. 5. stranačno: višina

STARU PREMIER

Broj: 2-124/15
SARAJEVO, 03.11.2015.

BOSNA I HERCEGOVINA
KOMISIJA ZA OČUVANJE NACIONALNIH SPOMENIKA
N/r članovima Komisije
Maršala Tita 9A
71000 SARAJEVO

PREDMET: Opis i zahtjevi skulptorskog idejnog rješenja „Spomenika Ženi Sarajeva“.-

Podizanjem „Spomenika Ženi Sarajeva“ bi se na dostojanstven način izrazilo poštovanje doprinosa mnogobrojnih anonimnih žena opstanku i odbrani Grada, tokom opsade devedesetih godina prešlog vijeka, svih njegovih vrijednosti i života uopšte.

Idejno rješenje podrazumjeva prostornu organizaciju i uređenje svih elemenata spomenika:

- Skulpturalni dio spomenika - figura žene na postamentu
- Arhitektonsko – urbanističko uređenje uz poštovanje glavnih pravaca kretanja i vizura,
- Odabir i raspored zelenila, dekorativne rasvete, šeme popločavanja u okviru postojećeg rješenja, kontrolisane tekuće vode u formi malog izvorišta iz kamena.
- Uklapanje postojećeg spomenika.

Skulpturalni dio spomenika - figura žene na postamentu, isklesane u svijetлом kamenu, treba da odražava snagu, hrabrost, strpljivost, umješnost, upornost, požrtvovanost, topinu, svestranost, energičnost, vanjsku i unutrašnju ljepotu, prkos sarajevske žene, koja je uništavala svaki mrak, svako zlo.

Ukupna visina skulpture sa postamentom bi bila 4,20m, visina same skulpture bez postamenta bi bila 3m, visina postamenta 1,20m. Skulptura i postament bi bili urađeni u svijetlom kamenu, Hrđeš, i istovrsnog kamena bi bili urađeni i ostali elementi spomenika kao što je izvoriste vode.

Hrđeš je prirodi kamen izrazite ljepote, porijeklom sa bosanskih brda nadonik Sarajeva. Stručnjaci ga karakteriziraju kao vrlo stabilan kamen na granici između marmara i travertina, što je jedna od specifičnosti domaće hrđeše. Godinama nakon ugradnje postaje svjetlij, a specifične žare u vidu žila tamnije, što njegov izgled čini veoma posebnim, prirodnim, antiknim. Ovoj kamen je poseban i zbog klimatske zone u kojoj se nalazi, gdje su temperature zimi i do -30°C a ljeti +40°C, što je garantiju samoj postojanosti kamena i njegovoj otpornosti na velike temperaturne promjene.

Stepen atraktivnosti, prepoznatljivosti i estetike spomenika pored skulpturalnog rješenja, predviđa se i ozelenjivanjem, parternim uređenjem oko skulpturalnog dijela spomenika i dodavanjem tekuće vode u formi malog izvorišta iz kamena u blizini same figure, kao simbola života, čišćenja, osvježenja i obnovljenja.

Uz poštovanje glavnih pravaca kretanja kroz analizu i preispitivanje odnosa prema postojećim sadržajima osmislio bi se prostor koji daje osjećaj pijeteta prolaskom kroz spomenički prostor.

U slučaju da Komisija da svoju saglasnost za izgradnju spomenika, raspisao bi se međunarodni konkurs za izradu idejnog umjetničkog, skulptorskog, arhitektonsko-urbanističkog rješenja „Spomenika Ženi Sarajeva“.

Wed, May 25,
2016, 11:01 AM

Uvazena gospodjo Dautbasic Minka,

shodno telefonskom razgovoru, u prilogu Vam dostavljam Nacrt Konkursa za izradu Spomenika Zeni Sarajeva.

Molim Vas da nam date svoje sugestije i komentare.

Unaprijed zahvalna.

PS. primite srdacne pozdarve od gospodina Divjaka.

Mersiha Turudija, project manager

Minka Dautbasic <dautbasicminka@gmail.com>

Fri, May 27,
2016, 10:08
AM

to me

Draga,

Nekako kad poredam korake stalno se vrtim u krug. Obzirom da je Opština Stari Grad predložila lokaciju a ista se nalazi na njihovoj zemlji trebalo bi da podnesete zahtjev nama sa nekim idejnim rješenjem kako bi isti stavili u proceduru koja se sastoji od niz koraka.

Naime, Vas projekat bi mi proslijedili Zavodu za zaštitu spomenika koji se nalazi pri Federalnom ministarstvu sporta i kulture na mišljenje , te isti projekat Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, mišljenje na lokaciju. Onda bi se pristupilo rješavanju imovinsko pravnih odnosa na zemljištu sa Opštinom Stari Grad kao vlasnikom zemlje.

Mozda, Opština Stari Grad treba da aktivno sudjeluje kao vlasnik na stručno praćenje izrade projekta ili u pozivu za konkursno rješenje za izradu idejnog projekta?

Pozdrav za Vas i naravno za gosp.Divjaka.

Minka Dautbasić,

Šef Odsjeka za izdavanje odobrenja na zaštiti nacionalnih spomenika

Mersiha Turudija <turudija.mersiha@gmail.com>

Thu, Sep 1,
2016, 9:08
AM

to Minka

Uvazena gospodjo Minka,

nadamo se da ste se odmorili tokom godisnjih odmora (ako ste bili), ako ne, da cete uskoro i Vi na zasluzeni odmor.

Evo, javljamo se nakon dugo vremena. Napokon smo dobili idejni projekat za Spomenik Ženi sarajeva, pa Vam isti proslijedujem kako bi dobili Vase misljenje/sugestije/komentare.
Unaprijed Vam se zahvaljujemo.

Srdacni pozdravi od gospodina Divjaka i mene.

Minka Dautbasic <dautbasicminka@gmail.com>

Sep 2,
2016, 9:06
AM

to me

Postovana,

Uvidom u priloženo mislim da će ovo biti dovoljno za početak....Obzirom da je Općina Stari Grad vlasnik zemljišta trebali bi se obratiti Pravobranilaštву na način da oni podnesu zahtjev nama i dalje stavljamo sve u proceduru u skladu sa Zakonom....Kad predmet dođe u ovo Federalno ministarstvo mi šaljemo projekat na Zavod za zaštitu spomenika pri Federalnom ministarstvu sporta i kulture kao i Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo na mišljenje i onda izdajemo urbanističku....

Pozdrav

Minka Dautbašić,

Šef odsjeka za odobravanje radova na nacionalnim spomenicima

Prilog br.1**PROJEKAT „SPOMENIK ŽENI SARAJEVA“****SPISAK OSOBA KOJE SU PODRŽALE PROJEKAT „SPOMENIK ŽENI SARAJEVA“**

R.BR.	Ime i prezime	Email	Napomena
1.	Babović A.Iejla	<u>leila.babovic@bhrt.ba</u>	
2.	Baljić Mirsada	<u>galerijapreporod@yahoo.com</u>	
3.	Baralić Maja	<u>maja.baralic@gmail.com</u>	
4.	Beglerbegović Nina	<u>nirabeqlerbegovic@gmail.com</u>	
5.	Cengić Rubina	<u>rubinacengic@hotmail.com</u>	
6.	Čerkez Aida	<u>Acerkez@ap.org</u>	
7.	Dervoz Ismeta	<u>ismeta.dervoz@parliament.ba</u>	
8.	Diklić Jasna	<u>jasna.d@hotmail.com</u>	
9.	Duraković Ferida	<u>ferida.durakovic@bih.net.ba ; krugpen@bih.net.ba</u>	
10.	Durevska Nada	<u>drama@mps.ba</u>	
11.	Fejzić Adis	<u>addisfejzić@hotmail.com</u>	
12.	Fočak Kanita	<u>itanna77@yahoo.it</u>	
13.	Huković – Hodžić Mirela	<u>mirela_hh@yahoo.com</u>	
14.	Idrizović Nagorka	<u>nagorka.idrizovic@gmail.com</u>	
15.	Jugo Dalida	<u>dalida.jugo@predsjednistvobih.ba</u>	
16.	Jurišić Duška	<u>duskail@yahoo.com</u>	
17.	Kamenica Edina	<u>edina.kamenica@yahoo.com</u>	
18.	Kapić Suada	<u>suadakapic@gmail.com</u>	
19.	Karup – Druško Dženana	<u>dzenanakarup@gmail.com</u>	
20.	Kenović Ademir	<u>a.kenovic@yahoo.com</u>	
21.	Kreševljaković Nilad	<u>knihad@sarr.ba</u>	
22.	Krstić Aida	<u>ica.krstic@gmail.com</u>	
23.	Krvavac Amra	<u>akrvavac@womenforwomen.org</u>	
24.	Kurbegović Lejla	<u>l.kurbegovic@yahoo.com</u>	
25.	Kurspahić Nermina	<u>nera@bih.net.ba</u>	
26.	Kurt Senka	<u>senka.k@rsg.ba</u>	

Prilog br.1**PROJEKAT „SPOMENIK ŽENI SARAJEVA“**

27.	Lizdek Boba	blizdek@gmail.com
28.	Ljubić – Mijatović Tatjana	
29.	Magaš Gordana	gordana.magas@gmail.com
30.	Marić Silvana	silvamar@bih.net.ba
31.	Miličević Jadranka - Fondacija Cure	info@fondacijaecure.org
32.	Mrkanović Alma (Udruženje Autizam u BiH)	alma.mrkanovic@gmail.com info@autizamuhbih.ba
33.	Muftić Emīna	emina.muftic@hotmail.com
34.	Nikolić Varja	varja.nikolic@gmail.com
35.	Omersofić Amila	amilao@bih.net.ba
36.	Pačariz Sanelia	info@holidaysarajevo.ba
37.	Pandžo Amra	amrapto@gmail.com
38.	Pavlović Madira	delfin0@bih.net.ba
39.	Papo Edina	balet@nps.ba
40.	Pirolić Ljiljana	lipirolic@hotmail.com
41.	Posavljak Kahrović Amila	amilakahrovicposavljak@gmail.com
42.	Primorac Jasna	primoracjasna@yahoo.com
43.	Rudić Borka	borka.rudic@bhnovinari.ba
44.	Sadović Alma	alma.sadovic@centar.ba
45.	Salom Nada	nadasalom1947@gmail.com
46.	Saračević Arijana	saracevicarijana@yahoo.com
47.	Selimbegović Vildana	vildana.selimbegovic@oslobodjenie.ba
48.	Srnja Segmedina	segmedina@gmail.com
49.	Suljević Alma	likovnaforma@gmail.com
50.	Šiber Amela	siber.amela@gmail.com
51.	Šipka Jasminka	
52.	Vuković Ana	ana.yukovic@gcfbih.gov.ba
53.	Zrnčić Kulenović Dubravka	dubrayka.zrnctic.kulenovic@sartr.ba

Prilog br.1

PROJEKAT „SPOMENIK ŽENI SARAJEVA“

54.	Zulfikarpašić Amra	amrazu@bih.net.ba
55.	Zurovac Ljiljana	zurovacli@vzs.ba
56.	Žbanić Jasmina	jasmila@deblokada.ba
57.	Žene ženama – Nuna Zvizdić	zenetzeniezama.org_mernuna01@yahoo.com
58.	Fondacija BH Inicijativa Žena – Marijana Dinek	marijana_dinek@yahoo.com
59.	Dr Gutić Jasmina (Jasminka)	jasminagutic@yahoo.com
60.	Dr Dizdarević Jadranka	jadranka.dizdarevic@gmail.com
61.	Bakšić Amila	amilabaksic@gmail.com
62.	Dr Matković Davorka	davorkamatkovic@gmail.com
63.	Prof. Babić Ana	anasoprani@hotmail.com
64.	Dr Baralić Jozica	info@ontikabaros.ba
65.	Kapidžić Vesna	v.kapidzic@opsa.ba

OBRAZLOŽENJE

Žene Sarajeva, majke, supruge, samostalne, slobodne, zaposlene, bile su heroine u opkoljenom gradu. One su predstavljale temeljni stub očuvanja Sarajeva u vrijeme odbrambeno – oslobođilačkog rata u BiH 1992.-1995.

Mi u Udruženju, ali i mnogobrojni domaći i strani svjedoci stradanja Sarajeva i njegovih stanovnika tokom opsade devedesetih godina prošlog vijeka, uvjereni smo da je spomenik ženi Sarajeva (djevojci, supruzi, majci, ženi) naša civilizacijska obaveza. To predstavlja skroman izraz poštovanja doprinosa mnogobrojnih anonimnih žena opstanku i odbrani Grada - svih njegovih vrijednosti, života uopšte.

Podsjećamo, više od 3000 žena, majki, u ratu je izgubilo jedno ili dvoje djece, mnogima su ubijeni muževi, silovane su na Grbavici, u Vogošći, Hadžićima (neke su rađale djecu tokom i poslije rata isl.), mnoge su ostale trajni invalidi. Uz svu tu patnju, stravična stradanja i poniženja žene su ostale dostojanstvene, sa ranama na tijelu i dušama, ali bez mržnje i želje za osvetom.

Sjetimo se, među prvim žrtvama bestijalnog granatiranja i snajperisanja sa položaja vojske Srpske bile su Suada Dilberović, Olga Sučić, dr. Silva Rizvanbegović. U ARBiH bile su mnoge žene. One su ravnopravno i hrabro učestvovali u odbrani Sarajeva. Boravile su u rovovima zajedno sa muškarcima. I ginule braneći prilaze gradu. (Prisjetimo se samo Odžaković Fadile Žute.)

Sjetimo se, žene Sarajeva su nadčovječanskim naporom održavale život u svojim domovima, održavale njihove funkcije dvadeset četiri sata, svih 1440 dana opsade Grada. Sarajka je sve poslove obavljala u najtežim uslovima; bez hrane i vode, bez struje, plina, drva za loženje. I nikada nije poklekla, nije gubila snagu i motiv da preživi i održi porodicu na okupu.

Sjetimo se, dvije trećine devojaka i žena radilo je profesionalno i volonterski u bolnicama, domovima zdravlja, vojnim stacionarima neprekidno i po više dana. Žene su u velikom postotku radile i u prosvjeti – obrazovale i vaspitavale djecu po skloništima, garažama, zaklonjenim prostorima. (Nastavnica Gunić Fatima sa troje djece ubijena je od granate s položaja Sarajevomrzaca dok je držala čas.)

Sjetimo se mnogih žena koje su radile u sredstvima javnog informisanja. Bez straha dolazile su do položaja gdje su vodene najžešće borbe za odbranu Grada. (Na te položaje je rijetko ko od svjetske novinarske elite stizao, a kad su dolazili, nosili su pancir košulje.)

Sjetimo se, žene su bile nosioci i duhovnog otpora. Bile su angažovane u kulturnim akcijama i aktivnostima; pozorištima, javnim nastupima u programima ozbiljne, zabavne i narodne muzike, pisanju i predstavljanju književnih djela i poezije, slikarskih i kiparskih radova... Gotovo bi se moglo reći, žene su spasile i održale integritet Grada. I duhovni i moralni.

Prilog br.2

Zbog svega toga i više od toga, mi u Udruženju smatramo da se trajno mora obilježiti hrabrost i žrtva žena opkoljenog Sarajeva.

Udruženje „Obrazovanje gradi BiH“ od 1994. godine kao nevladina, neprofitna i nestranačka organizacija ostvaruje misiju- djeca žrtava rata-naša trajna brigate pruža moralnu i materijalnu podršku učenicima i studentima da, putem kvalitetnog i potpunog obrazovanja, postanu ravnopravni članovi BH društva.

Do sada je Udruženje je stipendiralo 5.739 djece u ukupnoj vrijednosti više od 5.069.995 KM (2.593.347 EUR-a). Istovremeno, njih više od 3.807 bilo je na ljetovanju u Bosni i Hercegovini, Republici Hrvatskoj, Italiji, Austriji, Njemačkoj, Španiji, Francuskoj, Belgiji, Turskoj, Švicarskoj, Poljskoj, Danskoj, Slovačkoj, Švedskoj, Kanadi i Urugvaju. Toj populaciji podjelili smo školski pribor, sportsku opremu, odjeću, obuću te hranu u vrijednosti 3.165.330 KM (1.619.094 EUR-a).

S poštovanjem,

Jovan Divjak, izvršni direktor